

refleksioner over socialdemokratiets nuværende funktion i samfundet, endsige over dets målsætning, hvis partiet overhovedet kan siges at have en sådan, der måtte række udover justeringer af de løbende afvigelser fra den »sociale balance«, d.v.s. status quo i forholdet mellem klasserne og de enkelte lag inden for disse.

Som kilde til socialdemokratiets (ledelses) selvforståelse som et socialliberalt reformparti er bindet velegnet. Som analyse af socialdemokratiets indsats i dansk politik på det nærmeste værdiløs.

Niels Finn Christiansen

Richard Hofstadter: The Progressive Historians. Turner, Beard, Parrington. London, Jonathan Cape, 1969. xviii + 498 s. £ 4.20.

Richard Hofstadter døde i 1970, men forinden nåede han at skrive denne bog, der kan læses som en slags testamente. Hofstadter har så åbenbart følt et behov for at tage et motiveret standpunkt til en række af de historikere, der i hans ungdom betød mest for ham. Og det er blevet et nok så heftigt opgør, præget af stor lidenskabelighed og ofte unødigt hårde og unuancerede domme. Hårdest går det ud over Beard og tildels Parrington, de to der har betydet mest for Hofstadters personlige udvikling, medens Turner behandles mere uinteressert, ja egentlig nærmest synes medtaget for helhedens skyld.

Fælles for de progressive historikere var, at de så USA's historie som een lang økonomisk og politisk konflikt mellem de besiddende og de ubesiddende klasser, sådan som de også anskuede deres samtid. Det de søgte var desuden »a usable past«, en fortid, en historie, der kunne bruges her og nu. Efter Hofstadters mening er denne konflikt-opfattelse en altfor forenklet måde at anskue fortiden på, og han er da også selv traditionelt blevet associeret med den såkaldte »consensus«-retning i amerikansk historieskrivning, selv om han i denne bog i nogen grad også distancerer sig fra denne anden form for forenkling. Amerikas historie er efter hans mening altfor kompleks til eensidigt at kunne anskues under enten den ene eller den anden synsvinkel.

Hofstadter kan heller ikke akceptere »too simple an identification between past and present problems«. Den aktivistiske historiker (Beard var det klassiske eksempel) »who thinks he is deriving his policy from his history may in fact be deriving his history from his policy, and may be driven to commit the cardinal sin of the historical writer: he may lose his respect for the integrity, the independence, the pastness, of the past«. Hofstadter søger her selv en acceptabel og frugtbar middelvej i det han kalder »present-mindedness«.

På denne baggrund kan det ikke undre, at Hofstadter i sin bog tegner tre levende portrætter ikke alene af de tre historikere, men nok så meget af deres produktion: Frederick Jackson Turner, der i sin pure ungdom med sin fremlæggelse af »frontier«-thesen satte skel i amerikansk historieskrivning – og egentlig aldrig skrev noget siden. Charles A. Beard, denne mærkelige mand, der skrev et utal af bøger og med sin »An Economic Interpretation of the Constitution« og sin »Rise of American Civilisation« prægede flere generationer af unge historikere, for derefter siden totalt at forlade sin tidligere historieopfat-

telse til fordel for en ekstrem historisk relativisme, og endelig til sidst på det nærmeste sætte sit faglige ry over styr med sine absurde angreb på Franklin D. Roosevelt's udenrigspolitik. Var der tale om manglende intellektuel integritet, eller var han blot stedse en søgende sjæl, »an intellectual seeker of admirable persistence and receptivity«? Og endelig Vernon L. Parrington, selve personificeringen af »the progressive mind«, der med sin »Main Currents in American Thought« skrev århundredets mest læste – og mest glemte – litteraturhistorie.

Man skal læse »The Progressive Historians« ikke blot fordi en bog af Hofstadter altid er værd at læse, men også fordi den er et storartet eksempel på at historiografi, når det er bedst, er en meget fascinerende og yderst vedkommende form for historieskrivning.

Inga Floto

George F. Kennan: Memoirs. Bind I: 1925–1950, bind II: 1950–1963. London, Hutchinson, 1967 og 1973. 583 s. og 368 s.

George F. Kennan er den sjældne kombination af diplomat, forsker indenfor faget International Politik og samtidshistoriker. Hans politologiske arbejder omfatter klassikerne »American Diplomacy 1900–1950« og »Realities of American Foreign Policy«, hvorved han blev en af grundlæggerne af »den realistiske skole« i amerikansk udenrigspolitisk forskning. Indenfor dette område har han senere skrevet omfattende om sovjetisk udenrigspolitik og de vestlige stormagters forbindelser med Sovjetunionen. Hans samtidshistoriske hovedværk er »Soviet-American Relations 1917–1920« I-II, hvori han indgående skildrer russernes beslutning om at udtræde af krigen og slutte separatfred i 1917–18 og årsagerne til vestmagternes interventionspolitik, hvis første fase var ønsket om opretholdelse af en russisk front mod Tyskland, mens den efter våbenstilstanden i november 1918 udviklede sig til en indblanding i den russiske borgerkrig. Dette hovedværk indenfor den samtidshistoriske forskning af disse problemer karakteriseres af Kennans dybtgående indsigt i russisk historie og samfundsudvikling, hans beherskelse af et stort kildemateriale og hans velovervejede og afbalance-rede bedømmelse af begivenheder og personer.

Der er imidlertid en nøje sammenhæng mellem diplomaten, politologen og historikeren Kennan. Han studerer historie og samtidspolitik for derigennem at nå til en dyberegående forståelse af det nutidige og for bedre at være i stand til at vejlede sin samtid. Dette træder karakteristisk frem i en dagbogsoptegnelse fra 14. august 1950, umiddelbart før Kennan tog orlov fra State Department for – troede han – at kunne koncentrere sig om historisk forskning ved Institute for Advanced Study at Princeton, hvor »Soviet-American Relations« blev skrevet. I denne dagbogsoptegnelse beklager Kennan den forvirring, der hersker i offentligheden, pressen, Kongressen, endog hos præsidenten om amerikansk udenrigspolitik. »Kun historikeren, der arbejder med diplomatisk historie og har den balance og afstand, som et senere tidspunkt giver, vil blive i stand til at udrede dette utroligt sammenfiltrede begivenhedsforløb og afdække det sande perspektiv på de forskellige faktorer og problemer, som det rummer. Derfor, forekommer det mig, kan ingen i min stilling bidrage meget mere ...